

Bilaga: Hållbarhetsrelaterade Indikatorer 2009

Hållbarhetsrelaterade indikatorer utgör en bilaga till Lantmännens Årsredovisning och Hållbarhetsredovisning 2009.

Här beskrivs indikatornamn, definition, resultat, och eventuellt kommentar om särskilda antaganden, kända brister i beräkningarna eller förklaringar. Indikatorerna är indelade inom områdena; Ekonomi, Miljö, Arbetsvillkor och arbetsmiljö, Mänskliga rättigheter, Samhälle och Produktansvar.

Indikatorer definierade enligt GRI anges inom parantes. www.globalreporting.org/Home

Hela Års- och Hållbarhetsredovisning 2009 kan laddas hem från www.lantmannen.com

EKONOMI

Skapat och levererat direkt ekonomiskt värde, inklusive intäkter, rörelsekostnader, ersättning till anställda, gåvor och andra samhällsinvesteringar, balanserad vinst samt betalningar till finansiärer och regeringar (EC1)

Definition: Enligt GRI

Resultat: Sidan 49 i Årsredovisning och Hållbarhetsredovisning 2009.

Intressent	2009	2008	2007
Kunder (nettoomsättning)	35 101	42 868	35 989
Anställda (personalkostnader)	5 851	6 053	5 913

Ägare (insatsutdelning och insatsemissioner)	163	167	201
Leverantörer (inköpta varor och tjänster)	28 050	34 625	28370
Staten (betalda skatter)	46	219	52

Finansiell påverkan, samt andra risker och möjligheter för organisationens aktiviteter, hänförliga till klimatförändringen (EN2)

Definition: Enligt GRI

Resultat: Sidan 21 i Årsredovisning och Hållbarhetsredovisning 2009.

Kommentar: Delvis redovisad enligt GRI.

Omfattning av organisationens förmånsbestämda åtaganden (EN3)

Definition: Enligt GRI

Resultat: Sidan 104-105 i Årsredovisning och Hållbarhetsredovisning 2009.

Väsentligt finansiellt stöd från det allmänna (EN4)

Definition: Enligt GRI

Resultat: Sidan 108 i Årsredovisning och Hållbarhetsredovisning 2009.

Bilaga: Hållbarhetsrelaterade Indikatorer 2009

MILJÖ

Andel Premium spannmål (EN1)

Definition: (Premium, ton/Totalt invägt, ton) * 100 = % Premium

Resultat: 9,1 (10,2)

Kommentar: Det är en summering av vad som vägts in på respektive artikel under kalenderåret. Det finns inga direkta felkällor. Delvis redovisad enligt GRI.

Andel ekologisk spannmål (EN1)

Definition: (Ekologisk spannmål, ton/Totalt invägt, ton) * 100 = % Ekologisk spannmål

Resultat: 2,7 (2,8)

Kommentarer: Dålig avkastning på höstvetet. KRAV drar i år ned kvantiteten. Arealerna är troligen oförändrade. Delvis redovisad enligt GRI.

Andel svensk foderråvara

Definition: (Ursprung, ton/ Total, ton)*100 = % av respektive ursprung

Resultat: 58 (56)

Kommentarer: Ökningen beror på ökad tillgång till drank från etanolproduktionen i Sverige samt lågt pris på raps jämfört med soja. EU25 % och utanför EU 17 %. För några råvaror är ursprunget både svenskt och från EU. I dessa fall har en uppskattning gjorts av vilket ursprung som är det dominerande. Kvantitativt små råvaror och fodertillsatser med varierande ursprung har inte tagits med i ursprungsfördelningen men ingår i den totala mängden foder.

Andel ekologiskt foder

Definition: (ekofoder, ton/total, ton)*100 = % ekofoder

Resultat: 4,7 (3,9)

Kommentarer: Efterfrågan på ekologiskt foder fortsätter att öka.

Andel certifierad soja som ingrediens i foder

Definition: Inköp ProTerra certifierad soja, ton/ Totalt inköpt sojaprodukter, ton)*100 = % certifierad soja

Resultat: ca 20 %

Kommentar: Lantmännen ställer krav på alla våra sojaleverantörer att sojan är GMO-fri, att leverantören är medlem i RTRS (Round Table for Responsible Soy) och leverantören får ej finnas inom regnskogsområdet. Certifierad soja finns ännu ej via RTRS. Certifikat via ProTerra är ett alternativ.

Andel RTRS soja som ingrediens i foder

Definition: Inköp RTRS soja, ton/ Totalt inköpt sojaprodukter, ton)*100 = % RSTS soja
RTRS = Round Table for Responsible Soy

Resultat: 0 (fanns ej tillgängligt på marknaden 2009)

Kommentar: Kriterierna för certifiering är ännu inte klara. Lantmännen har valt att tillsvidare endast handla av företag som deltar i samarbetet för att ta fram RTRS-soja. Lantmännen ställer krav på alla våra sojaleverantörer att sojan är GMO-fri, att

Bilaga: Hållbarhetsrelaterade Indikatorer 2009

leverantören är medlem i RTRS och leverantören får ej finnas inom regnskogsområdet. Certifierad soja finns ännu ej via RTRS. Certifikat via ProTerra är ett alternativ.

Importerad GMO soja för försäljning direkt till kunden, volym och andel

Definition: Volym importerad GMO soja, ton. Andel (försäljning av GMO soja direkt till kund, ton/total försäljning av soja, ton)*100 = % GMO soja

Resultat:

	Lantmännens volym GMO-soja	GMO-soja, andel av Lantmännens totala sojavalym
2007	7 042 ton	3,3 procent
2008	5 047 ton	2,5 procent
2009	6 598 ton	3,6 procent

Kommentar: Vi säkerställer att GMO-sojan sårhålls från GMO-fri soja genom att GMO-sojan anländer med båt och lagras i ett separat lager innan den transporteras med egen flakbil till kund. Ingen GMO-soja tas in i våra fabriker utan hela den importerade volymen säljs vidare direkt till kund som råvara för egen blandning på gård.

Vi säkerställer även att den GMO-fria sojan verkligen är GMO-fri genom att teckna avtal på GMO-fri soja och analysera mottagen vara.

Andel RSPO palmolja som ingrediens i livsmedel

Definition: Inköp RSPO oljepalm, ton/ Totalt inköpt oljepalmsprodukter, ton)*100 = % RSPO oljepalm
RSPO=Round Table on Sustainable PalmOil

Resultat: 0 % RSPO, totala volymer år 2009 var ca 6 500 ton.

Kommentar: RSPO certifierad palmolja finns på marknaden. Målet är att Lantmännen år 2010 ska börja köpa certifikat för minst 10% och år 2011 för 100% av volmen. Vår Policy för inköp och användning av palmolja och produkter från oljepalm antogs 2007-12-10. Lantmännen är medlem i RSPO, Roundtable on Sustainable Palm Oil.

Andel RSPO palmkärneexpeller som ingrediens i foder

Definition: Inköp RSPO palmkärneexpeller, ton/ Totalt inköpt oljepalmsexpeller, ton)*100 = % RSPO oljepalm

Resultat: 0 % RSPO, totala volymer år 2009 var ca 1 500 ton.

Kommentar: RSPO för palmkärneexpeller finns ännu inte på marknaden. Vår Policy för inköp och användning av palmolja och produkter från oljepalm antogs 2007-12-10. Lantmännen är medlem i RSPO, Roundtable on Sustainable Palm Oil.

Fosfor via foder i ton

Definition: Tillsatt fosfor i tillverkat foder och mineralfoder, ton

Resultat: 618 (1901)

Kommentar: Åtgärder under 2008 samt den totalt minskade volymen foder, har lett till att fosfortillförseln via fosfortillsatser i foder har minskat under 2009. En stor kartläggning av mineralinnehållet i svenskt vallfoder har gett underlag för att kunna minska tillsatsen av fosfor i foder och mineralfoder till mjölkkor och köttdjur. Till grisar och fjäderfä har en tillsats av enzymet

Bilaga: Hållbarhetsrelaterade Indikatorer 2009

fyttas gjort att dessa djur bättre kunnat utnyttja den

fosfor som finns naturligt i spannmålen. Även till dessa djur har tillsatsen av extra fosfor kunnat minskas. Dessa åtgärder minskar mängden fosfor som tillsätts via fodret vilket i sin tur minskar risken för oönskat näringsläckage av fosfor från stallgödseln.

Kadmium i mineralgödsel

Definition: $X \text{ ppm Cd i fosfor} = \frac{\text{g/ton fosfor (i gödsel)}}{\sum (\text{ton inköpt fosfor} * \text{kadmiumhalt, g/ton}) / \text{Totalt ton fosfor (i gödsel)}}$

Resultat: 7,9 (4,7)

Kommentarer: Kadmium i mineralgödsel är bundet till fosfor. Ökning beror på ökad internationell efterfrågan på gödsel och brist på fosforgödselmedel med lågt kadmiuminnehåll under växtodlingsåret 2008-2009. Nyckeltalet beräknas på såld kvantitet mineralgödsel per växtodlingsår. Vi har krav på låga kadmiumhalter vid inköphanteringen och varje inköp av mineralgödsel med fosforinnehåll analyseras.

Andel alternativt behandlat utsäde

Definition: $(\text{Alternativt behandlat, ton} / \text{Totalt behandlat, ton}) * 100 = \% \text{ alternativt behandlat.}$

Resultat: 48 (48)

Kommentar: Vårutsädet var friskt och behovet av betning litet. Andelen biologiskt behandlat utsäde anges därför vara oförändrat.

Nyckeltalet utgår från utsädesanläggningarnas tillverkningsstatistik. Analysen av detta nyckeltal kan störas av att alternativ behandling framförallt gäller vårsäd medan höstutsädet är konventionellt

behandlat. *Årsmånen*, dvs. vädrets påverkan på odlingsförhållanden och skörd spelar in.

Andel ekologiskt utsäde

Definition: $(\text{Alternativt behandlat, ton} / \text{Totalt behandlat, ton}) * 100 = \% \text{ alternativt behandlat.}$
 $(\text{Alternativt behandlat, ton} / \text{Totalt behandlat, ton}) * 100 = \% \text{ alternativt behandlat.}$

Resultat: 7,0 (6,0)

Kommentar: Totalt sett har efterfrågan på utsäde minskat. Eftersom försäljningen i ton av ekologiskt utsäde är i stort sett den samma har andelen ekologiskt utsäde ökat.

Koldioxidutsläpp från transporter (EN16)

Definition: Koldioxidutsläpp, ton per år

Resultat:

Division inom Lantmännen	CO2-minskning från 2006 till 2009, ton
Division Lantbruk	4 285
Division Maskin	350
Division Livsmedel	2 305
Division Energi	850
Totalt	7 790

Kommentar: För att nå Lantmännens mål att minska koldioxidutsläpp från transporter med 20% till år 2010 (basår 2006) återstår 7 910 ton. Resultatet avser främst transporter i Sverige (över 90 %), en mindre del avser Norge och Danmark. Delvis redovisad enligt GRI.

Bilaga: Hållbarhetsrelaterade Indikatorer 2009

Antal och volym av väsentligt spill (EN23)

Definition: Enligt GRI

Resultat: Inga väsentliga spill har rapporterats.

Monetärt värde av betydande böter, och det totala antalet icke-monetära sanktioner till följd av brott mot miljölagstiftning och bestämmelser (EN28)

Definition: Enligt GRI

Resultat: Under 2009 har Lantmännen inte bötesbelagts med betydande belopp.

Väsentlig miljöpåverkan genom transport av produkter och andra varor och material som används i verksamheten, inklusive transport av arbetskraft (EN29)

Definition: Enligt GRI

Resultat: sida 60-61 i Årsredovisning och Hållbarhetsredovisningen 2009.

Kommentar: Delvis redovisad enligt GRI.

ARBETSVILLKOR OCH ARBETSMILJÖ

Under 2009 genomförde Lantmännen för första gången en koncernövergripande arbetsmiljöuppföljning. Samtliga affärsområden har inkommit med underlag, dock saknas uppgifter från vissa länder inom affärsområdet Unibake*.

Uppföljningen har visat att flera verksamheter i Lantmännen inte har tillräcklig systematik i att registrera tillbud alternativt inte registrerar tillbud alls och därför ligger antalet tillbud förmodligen lågt. Respektive division har fått i uppdrag att förbättra sitt systematiska arbetsmiljöarbete och sin tillbudsrapportering, i de fall brister finns.

Affärsområdet Kronfågels danska verksamhet, Danpo, är en god förebild i Lantmännen. Danpos ihärdiga arbete med att få ner olyckstalen i sin verksamhet har under året resulterat i ett pris i kategorin ”Arbetsplatsolyckor” från Danmarks Arbetsmiljöråd. Priset delas ut för att uppmärksamma markanta bidrag till en bättre arbetsmiljö idag – och på framtidens arbetsmarknad.

*Belgien, Danmark, Finland, Norge, USA, Tyskland

Total personalstyrka, uppdelad på anställningsform och region (LA1)

Definition: Enligt årsredovisning.

Resultat: Sidan 95 i Årsredovisning och Hållbarhetsredovisningen 2009.

Kommentar: Delvis redovisad enligt GRI.

Bilaga: Hållbarhetsrelaterade Indikatorer 2009

Medelantal anställda

Definition: Totalt antal arbetade timmar dividerat med företagets eller landets normala årsarbetstid för en heltidsanställd.

Resultat: 10 522 (ca 12 000). Sidan 51 i Årsredovisning och Hållbarhetsredovisningen 2009.

Kommentarer: Inför datainsamlingen informerades om att ovan beskrivna definition ska användas.

Olycksfall (LA7)

Definition & avgränsning:

- Icke dödliga eller dödliga olycksfall uppkomna under arbetet
- Olycksfall där konsekvenserna resulterar i minst en förlorad schemalagd dag efter att olycksfallet inträffat
- Färdolycksfall (*till och från arbetet*) ingår ej
- Olycksfallsfrekvens/injury Rate (IR).
Olyckor per miljon arbetade timmar: totalt antal olyckor/totalt faktiskt arbetade timmar för alla medarbetare x 1 000 000 timmar = x antal olyckor per miljon arbetade timmar.

Målgrupp: Den totala arbetsstyrkan inom varje division och land samt oberoende entreprenörer som arbetar på arbetsplatsen vars organisation är ansvarig för den generella arbetsmiljön och säkerheten.

Resultat: Injury rate: 19,22. Vanligast förekommande olyckstyp är typ 7 av Arbetsmiljöverkets kategorier (skadad av hanterat föremål). Inga dödsfall har inrapporterats. Sidan 53 i Årsredovisning och Hållbarhetsredovisningen 2009.

Kommentar:

Inför datainsamlingen informerades om att ovan beskrivna definition ska användas. I underlaget för olyckor förekommer dock för Agroetanol en vidare definition av olycka, nämligen händelse som resulterat i uppsökande av läkare eller orsakat minst en sjukdag. Detta gör att Injury rate förmodligen ligger aningen högt.

Lantmännens Injury rate på 19,22 kan jämföras med svensk branschstatistik för t.ex. kategori Livsmedels-, dryckesvaru- och tobaksvarutillverkning med Injury rate 25 och med kategori Tillverkning med Injury rate 20,0. Delvis redovisad enligt GRI.

Tillbud (LA7)

Definition: En önskad händelse som hade kunnat leda till ohälsa eller olycksfall.

Avgränsning: Gäller under arbete.

Målgrupp: Den totala arbetsstyrkan inom varje division och land.

Resultat: Totalt antal tillbud under 2009 är 858. Den vanligaste kategorin av tillbud är enligt Lantmännens kategori Typ 5) *Tillbudet antas bero på brister avseende- eller olämplig/a: Arbetsförhållanden, utformning av arbetsplats/lokal, produktionsplanering, bemanning, ordning.* Sidan 53 i Årsredovisning och Hållbarhetsredovisningen 2009.

Kommentar: Inför datainsamlingen informerades om att ovan beskrivna definition ska användas. Delvis redovisad enligt GRI.

Sammanfattning av styrelse och ledning nedbrutet på kön, åldersgrupp,

Bilaga: Hållbarhetsrelaterade Indikatorer 2009

minoritetsgruppstillhörighet och andra mångfaldsindikatorer (LA13)

Definition: Enligt GRI.

Resultat: Sidan 53, 96 i Årsredovisning och Hållbarhetsredovisningen 2009.

Kommentar: Delvis redovisad enligt GRI.

Anställda, andel kvinnor och män

Definition: Medelantal anställda fördelat på kvinnor respektive män.

Resultat: Andel kvinnor 31 % (33 %). Sidan 51 i Årsredovisning och Hållbarhetsredovisningen 2009.

Kommentarer: Uppgiften hämtas från samma underlag som "Medelantal anställda" se ovan.

Procent av betydande leverantörer och underleverantörer som har granskats avseende efterlevnad av mänskliga rättigheter, samt vidtagna åtgärder (HR2)

Definition: Enligt GRI

Resultat: 0 %. Sidan 54 i Årsredovisning och Hållbarhetsredovisningen 2009.

Kommentar: Upphandling av revisionstjänster för uppföljning av högriskleverantörer har genomförts. Uppföljning av efterlevnad påbörjas under år 2010. Delvis redovisad enligt GRI.

Antal fall av diskriminering (HR4)

Definition: Enligt GRI

Resultat: Inga fall av diskriminering har rapporterats.

Kommentar: Styrande dokument är Lantmännens uppförandekod och policy för jämställdhet och mångfald.

MÄNSKLIGA RÄTTIGHETER

SAMHÄLLE

Bilaga: Hållbarhetsrelaterade Indikatorer 2009

Procentandel och totala antalet affärsenheter som analyserats avseende risk för korruption (SO2)

Definition: Enligt GRI

Resultat: 0 %

Kommentar: Styrande dokument är Lantmännens uppförandekod och andra relaterade policys. Under 2011 kommer ett arbete utföras kopplat till uppförandekoden.

Procentandel av de anställda som genomgått utbildning i organisationens policys och rutiner avseende motverkan mot korruption (SO3)

Definition: Enligt GRI

Resultat: 56 % av anställda har under år 2009 genomfört e-utbildningen i Lantmännens

uppförandekod. Sidan 48 i i Årsredovisning och Hållbarhetsredovisningen 2009.

Kommentar: Målet är att alla anställda har genomgått e-utbildningen i uppförandekoden till halvårsskiftet år 2011.

Åtgärder som vidtagits på grund av korruptionsincidenter (SO4)

Definition: Enligt GRI

Resultat: Inga incidenter rapporterade.
Totalt antal juridiska åtgärder som vidtagits mot organisationen för

konkurrenshämmande aktiviteter, överträdelser av konkurrenslagstiftning och monopolbeteende, samt utfallet. (SO7)

Definition: Enligt GRI

Resultat: Inga juridiska åtgärder har vidtagits mot Lantmännen.

Belopp för betydande böter och totalt antal icke-monetära sanktioner mot organisationen för brott mot gällande lagar och bestämmelser. (SO8)

Definition: Enligt GRI

Resultat: Under 2009 har Lantmännen inte bötesbelagts med betydande belopp.

PRODUKTANSVAR

Bilaga: Hållbarhetsrelaterade Indikatorer 2009

Antal fall där bestämmelser och frivilliga koder för information och märkning av produkter följts (PR4)

Definition: Enligt GRI

Resultat: Inga överträdelser av regelverk eller frivilliga koder har identifierats.

Rutiner för kundnöjdhet, inkl. resultat från kundundersökningar (PR5)

Definition: Enligt GRI

Resultat: Kund- och konsumentundersökningar görs regelbundet. Sidan 65 i Årsredovisning och Hållbarhetsredovisningen 2009.

Kommentar: Delvis redovisad enligt GRI.

Program för efterlevnad av lagar, standarder och frivilliga koder för marknadsföring (PR6)

Definition: Enligt GRI

Resultat: Sidan 65-66 i Årsredovisning och Hållbarhetsredovisningen 2009.

Kommentar: Delvis redovisad enligt GRI.

Antal fall där bestämmelser och frivilliga koder gällande

marknadskommunikation inte följs (PR7)

Definition: Enligt GRI

Resultat: Mellan Doggy och en multinationell aktör föreligger en tvist vid Marknadsdomstolen angående marknadsföring av kundfoder. Sidan 66 i Årsredovisning och Hållbarhetsredovisningen 2009

Totalt antal underbyggda klagomål gällande överträdelser mot kundintegriteten och förlust av kunddata (PR8)

Definition: Enligt GRI

Resultat: Inga underbyggda klagomål gällande överträdelser mot kundintegritet och förlust av kunddata har kommit till vår kännedom.

Belopp avseende betydande böter för brott mot gällande lagar och regler gällande tillhandahållandet och användningen av produkter och tjänster (PR9)

Definition: Enligt GRI

Resultat: Under 2009 har Lantmännen inte bötesbelagts med betydande belopp.